

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚII UNITE

HOTĂRÂREA nr. 3
Ședința din 11 aprilie 2023

Sub președinția doamnei judecător Corina - Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 27 lit. b) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (PL-x nr. 246/2023)*.

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de **95** judecători în funcție, au fost prezenți **82** judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la:

1. neconstituționalitatea *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (PL-x 246/2023)* privind art. I pct. 17 (art. 139¹ din Codul de procedură penală) în raport de prevederile constituționale ale art. 147 alin. (4) sub aspectul caracterului obligatoriu al deciziilor instanței de contencios constituțional, ale art. 1 alin. (3) referitor la principiul statului de drept, precum și ale art. 1 alin. (5) cu privire la principiul legalității;

2. neconstituționalitatea art. I pct. 1 [art. 9 alin. (5) din Codul de procedură penală], art. I pct. 19 (art. 145¹ din Codul de procedură penală), art. II, în raport de

prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5), sub aspectul exigențelor privind calitatea legii;

3. neconstituționalitatea art. I pct. 38 [art. 345 alin. (1¹) din Codul de procedură penală] în raport de prevederile constituționale ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare și ale art. 21 privind dreptul la un proces echitabil;

4. neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 34 [art. 281 alin. (4) din Codul de procedură penală] în raport de prevederile constituționale ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, ale art. 1 alin. (3) referitoare la garantarea drepturilor și libertăților fundamentale, cele ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor;

5. neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 62 [art. 595 alin. (1¹) lit. b)] din Codul de procedură penală în raport de prevederile constituționale ale art. 126 alin. (3), art. 61 alin. (1), art. 1 alin. (4), art. 1 alin. (3) și alin. (5).

I. Încălcarea principiului obligativității deciziilor Curții Constituționale, reglementat de prevederile art. 147 alin. (4), a principiului statului de drept, prevăzut de art. 1 alin. (3), precum și a principiului legalității instituit de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție.

În considerentele nr. 54 și 55 din Decizia nr. 55/2020 (publicată în M. Of. nr. 517 din 17 iunie 2020), Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„54. Pe de altă parte, în afara implicațiilor evidente ale finalităților diferite ale activităților întreprinse în domeniul securității naționale și ale activităților procesual penale, dacă judecătorul de cameră preliminară va adopta ca reper prevederile Legii nr.51/1991 se ajunge în situația în care instanțe ierarhic inferioare celei care a emis mandatul au competența verificării elementelor ce țin de legalitatea mijlocului de probă. Curtea observă că, dacă în cazul supravegherii tehnice, dispusă potrivit Codului de procedură penală, legalitatea administrării probelor este realizată, în principiu, de o instanță egală în grad cu cea care a emis mandatul de supraveghere tehnică, în cazul mandatelor emise în temeiul Legii nr.51/1991, analiza legalității acestora este realizată, de cele mai multe ori, de instanțe ierarhic inferioare celei care a emis mandatul (emiterea mandatului fiind realizată întotdeauna de Înalta Curte de Casație și Justiție). Or, consacrară Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin Legea nr.51/1991, ca instanță specializată în domeniul autorizării activității specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului presupune și o anumită competență specializată a acesteia, strict determinată de lege.

55. Așa fiind, Curtea constată că reglementarea posibilității conferirii calității de mijloc de probă înregistrărilor ce rezultă din activitățile specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului nu este însoțită de un ansamblu de norme care să permită contestarea legalității acestora în condiții de efectivitate. Prin simpla reglementare a posibilității conferirii calității de mijloc de probă

acestor înregistrări, fără crearea cadrului adecvat care să confere posibilitatea contestării legalității acestora, legiuitorul a legiferat fără a respecta cerințele de claritate și previzibilitate.”

În considerentele nr. 81 din Decizia nr. 514/2021 (publicată în M. Of. nr. 728 din 26 iulie 2021), Curtea Constituțională a reținut că „(...) *este de esența statului de drept ca ordonarea puterii publice să se realizeze într-un mod coerent și previzibil (...), ceea ce înseamnă, în cazul dat, că unitățile de parchet, pe de o parte, își exercită competențele prevăzute de Constituție și lege potrivit structurii ierarhice a Ministerului Public și, pe de altă parte, că funcționează cu procurori care au experiența necesară nivelului ierarhic respectiv.”*

Sub un prim aspect, soluția normativă prevăzută la art. 1 pct. 17 din lege, aceea de reglementare a unei proceduri legale de verificare a legalității încheierii prin care s-au autorizat activitățile specifice culegerii de informații nu realizează o punere în acord cu decizia nr. 55/2020 pronunțată de Curtea Constituțională, noile reglementări fiind în contradicție cu exigențele impuse de jurisprudența instanței de contencios constituțional referitoare la înregistrările rezultate ca urmare a efectuării activităților specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, autorizate potrivit Legii nr. 51/1991.

Pornind de la scopul principal al mandatelor de securitate națională, respectiv acela de a aduna informații pentru realizarea securității naționale, atribuită Înaltei Curți de Casație și Justiție prin Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, se constată că valorile sociale care au fost avute în vedere de legiuitor în contextul acestei atribuirii sunt cele prevăzute chiar în textul introductiv al legii și anume legalitatea, asigurarea unei situații de echilibru și de stabilitate socială, economică și politică necesară existenței și dezvoltării statului național român ca stat suveran, unitar, independent și indivizibil, necesitatea menținerii ordinii de drept, precum și a climatului de exercitare neîngrădită a drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, potrivit principiilor și normelor democratice statornicite prin Constituție.

În acest context, competența de soluționare a fost conferită Înaltei Curți de Casație și Justiție prin art. 15 alin. (4) din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, fiind o reglementare cu caracter special raportată la dispozițiile din Codul de procedură penală. A conferi judecătorului de cameră preliminară de la instanța competentă să judece cauza în primă instanță - judecătore, tribunal sau curte de apel - competența în cenzurarea încheierilor emise de către instanța supremă - ar însemna încălcarea, pe de-o parte a dispozițiilor legale anterior menționate, dar și a principiului juridic *specialia generalibus derogant* care presupune că norma specială este cea care derogă de la normă generală. Mai exact, în virtutea principiului *specialia generalibus derogant*, concursul dintre legea specială și legea generală se rezolvă în favoarea legii speciale, chiar dacă acest fapt nu este prevăzut expres în legea specială.

Potrivit dispozițiilor art. 14, art. 15 și art. 17-23 din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, se constată că, în situația existenței unei amenințări la adresa securității naționale, dintre cele cuprinse în art. 3 din același act normativ, structurile cu atribuții în domeniu întocmesc în scris o propunere ce este adresată Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, urmând ca aceasta să fie analizată sub aspectul legalității și temeiniciei de către procurorul general sau de către procurori anume desemnați în acest sens. În continuare, în situația în care propunerea este întemeiată, Parchetul General va solicita președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție autorizarea măsurii, solicitarea fiind examinată, în camera de consiliu, de către unul dintre judecătorii desemnați.

Or, prin crearea posibilității ca legalitatea încheierii prin care s-au autorizat activități circumscrise siguranței naționale, a mandatului emis în baza acesteia, a modului de punere în executare a autorizării, precum și a înregistrărilor rezultate să fie cenzurată în procedura de cameră preliminară de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța căreia îi revine, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță, se încalcă normele privind competența strict determinată prin Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, împrejurare ce aduce atingere normelor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) referitor la statul de drept și art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Totodată, soluția legislativă adoptată nesocotește ordinea constituțională privind instanțele judecătorești și competențele acestora.

În acest context, în respectarea cerințelor de claritate și previzibilitate, instanța de contencios constituțional, prin considerentele deciziei mai sus menționate, nu impune legiuitorului crearea unui cadru care să confere posibilitatea contestării legalității încheierii prin care s-au autorizat activități circumscrise siguranței naționale, a mandatului emis în baza acesteia, a modului de punere în executare a autorizării, precum și a înregistrărilor rezultate similar cu cel privind procedura de contestare a legalității înregistrărilor - mijloace de probă ce rezultă din aplicarea sistemului reglementat de Codul de procedură penală, ci impune obligația reglementării unei proceduri specifice, clare și explicite aplicabile în cazul contestării legalității acestora distinct de cel al activității procesual penale.

Or, omisiunea legiuitorului de a reglementa o procedură de natura celei prevăzute în considerentele deciziei nr. 55/2020 atrage încălcarea principiului caracterului obligatoriu al deciziilor instanței de contencios constituțional - câtă vreme acest efect se întinde atât asupra considerentelor, cât și asupra dispozitivului deciziilor-, în timp ce instituirea unei proceduri care încalcă normele privind competența strict determinată prin Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României aduce atingere principiului statutului de drept și a principiului legalității.

Sub un alt doilea aspect, prevederile art. 1 pct. 17 din lege încalcă dreptul de acces la justiție, garantat de dispozițiile art. 21 alin. (1) și (2) din Legea fundamentală, al persoanelor care nu au o calitate în procesul penal sau care au calitatea de suspect, câtă vreme legalitatea înregistrărilor rezultate din activitățile specifice culegerii de informații, care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului și a procedurilor probatorii prin care acestea au fost obținute pot fi verificate doar în procedura de cameră preliminară, de către inculpat.

Prin decizia nr.91 din 28 februarie 2018 (publicată în M. Of. nr.348 din 20 aprilie 2018), paragrafele 27 și 53-56, Curtea a reținut că, în ceea ce privește înregistrările realizate, se poate distinge între înregistrările realizate ca urmare a punerii în executare a unui mandat de supraveghere tehnică dispus potrivit Codului de procedură penală și înregistrările rezultate din activități specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, autorizate potrivit Legii nr.51/1991 privind securitatea națională a României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.190 din 18 martie 2014, în cadru extra procesual penal.

În acest context, textele de lege referitoare la informarea persoanei supravegheate și posibilitatea acestora de a contesta măsurile (art. 145 și 145¹ din Codul de procedură penală) fac referire exclusiv la măsurile de supraveghere tehnică prevăzute de dispozițiile Codului de procedură penală, nu și la înregistrările rezultate din activitățile specifice culegerii de informații obținute potrivit Legii nr. 51/991, astfel încât, în cadrul procesului penal, posibilitatea contestării legalității înregistrărilor ce rezultă din astfel de activități este reglementată doar în privința inculpatului, după trimiterea în judecată, în cadrul procedurii de cameră preliminară, cu excluderea celorlalte persoane care nu au nicio calitate în dosarul penal sau au calitatea de suspect.

În ce privește sistemul reglementat de prevederile, potrivit art. 22 din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, republicată, cu completările ulterioare, *„Orice persoană care se consideră vătămată în drepturile sau libertățile sale fundamentale ca urmare a activităților specifice culegerii de informații efectuate de organele de informații sau de cele cu atribuții în domeniul securității naționale se poate adresa, potrivit legii, comisiilor parlamentare sau organelor judiciare, astfel:*

a) comisiilor însărcinate să exercite control parlamentar, potrivit legilor de organizare și funcționare a organelor de informații sau a celor cu atribuții în domeniul securității naționale;

b) instanței de judecată, în condițiile Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare;

c) instanțelor judecătorești, pentru repararea daunelor materiale și morale suferite, potrivit legii civile;

d) organelor judiciare, prin formularea de plângeri și căi de atac potrivit Codului de procedură penală;

e) altor comisii sau organe judiciare, potrivit procedurilor reglementate de legi speciale.”

Din coroborarea dispozițiilor art. 22 din Legea nr. 51/1991, republicată, cu completările ulterioare, cu cele ale art. 139¹ din legea criticată, rezultă că dispozițiile art. 22 din Legea nr. 51/1991 rămân aplicabile doar în ipoteza în care sunt autorizate activități specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului din care rezultă înregistrări, însă ulterior nu se dispune trimiterea în judecată.

Or, înregistrările rezultate din activitățile specifice culegerii de informații, deși constituie mijloc de probă în procesul penal, nu pot fi verificate decât în cadrul procedurii de cameră preliminară, iar în toate celelalte situații în care nu se dispune trimiterea în judecată prin rechizitoriu, legalitatea acestor înregistrări nu poate fi verificată de către judecător sau instanță, deși au valoare de mijloc de probă.

Sub un ultim aspect, soluția legislativă prevăzută la art. 1 pct. 17 încalcă și dreptul la un proces echitabil prin raportare la faptul că, potențialul control de legalitate exercitat de judecătorul de cameră preliminară de la o instanță inferioară celei care a autorizat efectuarea activităților specifice culegerii de informații, potrivit Legii nr. 51/1991, cu privire la înregistrările și procedeele probatorii prin care acestea au fost obținute, este iluzoriu și lipsit de efectivitate în măsura în care judecătorul de cameră preliminară de la o instanță inferioară nu are acces deplin la datele și informațiile avute în vedere de către judecătorul din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție care a autorizat aceste măsuri.

În acest sens, în jurisprudența Curții Constituționale (decizia nr. 55/2020 anterior menționată, paragrafele 31-32 și 56) s-a reținut cu titlu de principiu că includerea unui element în categoria mijloacelor de probă trebuie însoțită de garanțiile necesare respectării drepturilor și libertăților fundamentale, iar în lipsa unui cadru legislativ clar și coerent în materia mijloacelor de probă, este încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 21 alin. (3) din Constituție. Aceasta întrucât lipsa de claritate și previzibilitate a cadrului normativ incident în materia contestării legalității înregistrărilor ce rezultă din activitățile specifice culegerii de informații, care presupun restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale ale omului, folosite în procesul penal, determină, în fapt, realizarea unui control formal și lipsit de efectivitate, cu consecința încălcării drepturilor și a libertăților fundamentale prevăzute de Constituție.

II. Încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul exigențelor privind calitatea legii

În considerentul 51 din Decizia nr. 62/2018 (publicată în M. Of. nr. 373 din 02 mai 2018) Curtea Constituțională a reținut că „*orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Sissanis împotriva României, paragraful 66). O lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita (în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Wingrove împotriva Regatului Unit, paragraful 40, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei, paragraful 59).”*

De asemenea, în considerentul 53 din Decizia nr. 62/2018, Curtea Constituțională reține că „*Legea nr. 24/2000 stabilește anumite cerințe de calitate a legii, cum ar fi cele reglementate la art. 8 alin. (4) teza întâi, potrivit căroră "Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce", sau la art. 36 alin. (1), care prevăd că "Actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie". Regulile astfel normativizate transpun cerințele de calitate a legii referitoare la claritatea, precizia și previzibilitatea*

textului cuprins într-un act normativ, așadar la aspectele intrinseci normei juridice, și nu exterioare acesteia.”

Din perspectiva jurisprudenței Curții Constituționale, sub aspectul cerinței de claritate și previzibilitate a normelor procesual penale, articolul I pct. 1 (art. 9 alin. (5) din Codul de procedură penală), art. I pct. 1 [art. 9 alin. (5) din Codul de procedură penală], art. I pct. 19 (art. 145¹ din Codul de procedură penală), art. II, nu întrunesc exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție, astfel:

- Termenul „*orice*” din sintagma „*orice persoană*” prevăzută la articolul I pct. 1 [art. 9 alin. (5) din Codul de procedură penală] este neclar în condițiile în care o măsură privativă de libertate se dispune întotdeauna față de o persoană identificată, determinată, căreia, prin privarea de libertate, i se produce o pagubă, potrivit art. 202 și urm. din Codul de procedură penală.

De asemenea, folosirea noțiunii „*injust*” în cuprinsul aceluiași articol este improprie terminologiei specifice utilizate în materie penală, aspect care creează confuzie și lasă astfel loc de interpretare și, subsecvent, de analogie cu instituții specifice dreptului civil.

- Soluția legislativă propusă la articolului I pct. 19, cu referire prevederile art. 145¹ alin. (3) lit. a) din legea analizată, este neclară și ambiguă.

Astfel potrivit art. 145¹ – Plângerea împotriva măsurilor de supraveghere tehnică:

„(1) După rezolvarea cauzei de către procuror, orice persoană cu privire la care s-a dispus sau confirmat o măsură de supraveghere tehnică și care nu a dobândit în acea cauză calitatea de parte, precum și inculpatul față de care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală sau clasarea pot formula plângere împotriva măsurii și a modului de punere în executare a acesteia.

(2) Îndată după rezolvarea cauzei, procurorul încunoștințează în scris persoana supravegheată cu privire la emiterea rechizitoriului sau a ordonanței de clasare ori de renunțare la urmărirea penală.

(3) Termenul de exercitare a plângerii este de 20 de zile și curge, după caz:
a) de la data primirii încunoștințării scrise prevăzute la alin. (2), când informarea scrisă prevăzută la art. 145 alin. (1) și, după caz, prezentarea conținutului suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare au loc înainte de rezolvarea cauzei; (...).”

Modalitatea de reglementare a dispozițiilor art. 145¹ alin. (3) lit. a), prin care termenul de exercitare a plângerii, de 20 de zile, începe să curgă fie de la „data primirii încunoștințării scrise prevăzute la alin. (2), când informarea scrisă prevăzută la art. 145 alin. (1)”, fie de la „prezentarea conținutului suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare au loc înainte de rezolvarea cauzei” nu permite identificarea cu claritate/în concret a modalității de calcul al termenului de exercitare a plângerii împotriva măsurii de supraveghere tehnică și a modului de punere în executare a acesteia.

Aceste argumente cu privire la caracterul neclar al articolului I pct. 19 sunt aplicabile *mutatis mutandis* și prevederilor art. II, față de similitudinea soluțiilor legislative preconizate în legătură cu prevederile art. 145¹ alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală.

III. Încălcarea prevederilor art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare și ale art. 21 din Constituție privind dreptul la un proces echitabil.

În considerentele 60, 70-72 ale Deciziei nr. 21/2018 (publicată în M. Of. nr. 728 din 26 iulie 2021), Curtea Constituțională a reținut următoarele:

60. *Cu privire la primul aspect criticat, respectiv condiționarea accesului la informațiile clasificate de deținerea certificatului de securitate sau a autorizației de acces corespunzător nivelului de secretizare, Curtea apreciază că rămân pe deplin valabile argumentele reținute în Decizia nr. 1.120 din 16 octombrie 2008 și în Decizia nr. 1.335 din 9 decembrie 2008, precitate. Astfel, "de vreme ce prevederile de lege criticate nu au ca efect blocarea efectivă și absolută a accesului la anumite informații, ci îl condiționează de îndeplinirea anumitor pași procedurali, etape justificate prin importanța pe care asemenea informații o poartă, nu se poate susține încălcarea dreptului la un proces echitabil sau a principiului unicității, imparțialității și al egalității justiției pentru toți. Pe de altă parte, însăși Constituția prevede, potrivit art. 53 alin. (1), posibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi - inclusiv a garanțiilor aferente unui proces echitabil - pentru rațiuni legate de apărarea securității naționale" (a se vedea paragraful 43 din prezenta decizie). Prin urmare, Curtea reține ca neîntemeiate criticile de neconstituționalitate care vizează accesul la informațiile clasificate condiționat de îndeplinirea cerinței unei forme de autorizare prealabilă.*

70. *Având în vedere necesitatea aflării adevărului în procesul penal și cerința explicită a Codului de procedură penală ca o persoană să fie condamnată în baza unui probatoriu care să-i demonstreze vinovăția dincolo de orice îndoială rezonabilă, Curtea reține că orice informație care poate fi utilă aflării adevărului trebuie să fie folosită în procesul penal. Astfel, în cazul în care informațiile clasificate sunt indispensabile aflării adevărului, accesul la acestea trebuie să fie dispus de judecătorul cauzei atât acuzării, cât și apărării, altfel nu se poate discuta despre o egalitate a armelor și de respectarea dreptului la un proces echitabil. Pe de altă parte, accesul la informațiile clasificate poate fi și refuzat de judecător, care, deși constată rolul esențial al acestora în soluționarea cauzei deduse judecătii, apreciază că accesul poate conduce la periclitarea gravă a vieții sau a drepturilor fundamentale ale unei alte persoane sau că refuzul este strict necesar pentru apărarea unui interes public important sau poate afecta grav securitatea națională. Prin urmare, numai un judecător poate aprecia cu privire la interesele care intră în conflict - cel public, general, al statului, referitor la protejarea informațiilor de interes pentru securitatea națională sau pentru*

apărarea unui interes public major, respectiv cel individual, al părților unei cauze penale concrete, astfel încât, prin soluția pe care o pronunță, să asigure un just echilibru între cele două.

71. În concluzie, Curtea apreciază că protecția informațiilor clasificate nu poate avea caracter prioritar față de dreptul la informare al acuzatului și față de garanțiile dreptului la un proces echitabil ale tuturor părților din procesul penal, decât în condiții expres și limitativ prevăzute de lege. Restrângerea dreptului la informație poate avea loc doar atunci când are la bază un scop real și justificat de protecție a unui interes legitim privind drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor sau siguranța națională, decizia de refuz a accesului la informațiile clasificate aparținând întotdeauna unui judecător.

În considerentul 29 al Deciziei nr. 248/2019 (publicată în M. Of. nr. 494 din 19 iunie 2019), Curtea Constituțională a reținut, referitor la dreptul la apărare, că „acesta este în serviciul efectivității realizării dreptului constituțional al cetățenilor de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime [...]. Totodată, Curtea a calificat art. 24 din Constituție ca fiind o garanție a dreptului la un proces echitabil [...]. Având în vedere aceste evoluții jurisprudențiale, Curtea reține că în cursul procedurilor judiciare dispozițiile art. 24 din Constituție se analizează coroborat cu cele ale art. 21 alin. (3) din Constituție, întrucât se subsumează acestora din urmă. Având în vedere cele de mai sus, raportat la cauza de față și ținând seama de faptul că încălcarea dreptului la apărare vizează o procedură judiciară, Curtea urmează să rețină incidența art. 21 alin. (3) coroborat cu art. 24 alin. (1) din Constituție.”

Totodată, în considerentul 33 al Deciziei nr. 637/2021 (publicată în M. Of. nr. 1155 din 06 decembrie 2021), Curtea Constituțională a reținut că „dreptul la apărare conferă oricărei părți implicate într-un proces, potrivit intereselor sale și indiferent de natura procesului, posibilitatea de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege pentru a invoca în apărarea sa fapte sau împrejurări. Acest drept presupune participarea la ședințele de judecată, folosirea mijloacelor de probă și invocarea excepțiilor prevăzute de legea procesual penală [...]”.

Cu privire la folosirea informațiilor clasificate în procesul penal și respectarea dreptului la apărare al inculpatului în procesul penal, în Decizia nr. 21/2018 (publicată în M. Of. nr. 175 din 23 februarie 2018), Curtea Constituțională a reținut că „dreptul la informare asupra conținutului acuzațiilor penale este garantat atât în dreptul internațional, cât și în dreptul intern, fiind circumscris dreptului la apărare, care, la rândul său, reprezintă o garanție a dreptului la un proces echitabil”.

Prevederile art. I pct. 38 din legea criticată, care impun părților obligația de a-și alege apărători care dețin autorizația de acces prevăzută de lege, aduc atingere principiul dreptului la apărare și a celui la un proces echitabil în condițiile în care textul legal limitează posibilitatea părților de a-și exercita dreptul prevăzut la art. 24 din Constituție.

În acest sens, în jurisprudența instanței de contencios al drepturilor omului s-a statuat, cu titlu de exemplu, în cauza *Muhammad și Muhammad contra României*, faptul că „din perspectiva art. 6 din Convenție, că, chiar și în cazul în care era în discuție securitatea națională sau ordinea publică, singurele care erau legitime erau limitările drepturilor procedurale care nu aduceau atingere însăși substanței acestora (...). În prezența unor limitări aduse anumitor drepturi procedurale, Curtea a considerat în mod frecvent că autoritățile naționale aveau obligația de a aplica măsuri menite să compenseze în mod adecvat efectele acestor limitări asupra situației părților interesate”

Cu privire la obligarea părților de a-și alege apărători care dețin autorizația de acces prevăzute de lege, Curtea a reținut că o asemenea limitare poate înfrânge dreptul la apărare în substanța sa, mai ales în condițiile în care numărul acestor profesioniști este foarte redus, iar procedura de obținere a certificării ORNISS este de lungă durată, uneori incompatibilă cu procedura judiciară în cadrul căreia este necesară.

Garantarea dreptului la apărare constituie o obligație ce revine statului și se află în strânsă corelație cu principiul procesuale fundamentale, precum cel al legalității și al aflării adevărului. În cursul procesului penal, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător ales sau numit din oficiu, în cazul asistenței juridice obligatorii, numai dacă suspectul sau inculpatul nu și-a ales un apărător, se iau măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu, nefiind condiționat de îndeplinirea cerinței unei forme de autorizare prealabilă.

Soluția legislativă care prevede posibilitatea alegerii unei anumite categorii de apărători trebuie să țină seama de principiul proporționalității dintre restrângerea acestui drept și interesul public general reclamant prin reglementare, anume între dreptul la apărare al părților și interesul statului privind clasificarea anumitor informații în cauzele deduse judecății.

Or, aplicabilitatea generală reglementată prin prevederile art. I pct. 38 din legea criticată nu respecte principiul proporționalității și creează premisele restrângerii dreptului la apărare, în substanța sa, precum și cel la un proces echitabil al inculpatului chiar și în acele cauze în care nu există o afectare majoră a interesul public.

IV. Încălcarea prevederilor art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, ale art. 1 alin. (3) referitoare la garantarea drepturilor și libertăților fundamentale, cele ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor

În considerentele 32, 41-42 ale deciziei nr. 88/2019 (publicată în M. Of. nr. 499 din 20 iunie 2019), Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„32. În continuare, Curtea reține că **una din trăsăturile caracteristice ale nulității absolute, prevăzute în art. 197 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968, constă în interdicția de a putea fi înlăturată prin tăcere sau prin voința părților, prin autoritatea organului judecătoresc ori prin alt mijloc procesual.**

Din această trăsătură se poate trage concluzia că, în cazul încălcării unei dispoziții aflate sub sancțiunea nulității absolute, există întotdeauna vătămarea procesuală cerută de lege, că existența unei astfel de vătămări nu trebuie dovedită, după cum nu poate fi dovedită nici inexistența ei, producerea vătămării fiind deci sub puterea unei prezumții legale *juris et de jure*. Or, **sancțiunea care implică întotdeauna existența unei vătămări ce nu poate fi înlăturată în niciun mod nu poate proteja decât acele dispoziții care garantează în cel mai înalt grad aflarea adevărului sau care asigură realizarea efectivă a drepturilor părților.** Așadar, în cazul nulităților absolute, toate dispozițiile aflate sub această sancțiune sunt dispoziții care, prin voința legii, garantează aflarea adevărului sau asigură drepturile părților, fără a mai fi necesar să se facă evaluări și argumentări despre încadrarea în acest temei de casare a nelegalității hotărârii recurate. **Nulitățile absolute se caracterizează prin aceea că vătămarea se fundamentează pe prezumții legale absolute, încălcarea legii având consecințe grave și directe asupra realizării scopului procesului penal. [...]**

41. În acest context, Curtea observă că prin legiferarea unui termen înăuntrul căruia se poate invoca nulitatea absolută în cazul neasistării de către un apărător, deși legea prevede obligativitatea acestui lucru, se ajunge la o situație contradictorie. Astfel, **legiuitorul instituie un termen care limitează posibilitatea invocării nulității absolute, deși prezumă absolut că persoana prezentă la dezbateri necesită asistența unui avocat pentru a putea realiza o apărare efectivă, apărare care presupune inclusiv invocarea nulităților.** Or, inclusiv în jurisprudența instanțelor judecătorești s-a reținut că dreptul la o apărare efectivă ocupă un loc central în derularea procesului penal, importanța lui constând în faptul că toate celelalte drepturi ar rămâne derizorii, fără garanții procedurale, autoritățile judiciare având obligația de a asigura acest drept. Asigurarea reală a apărării este o garanție, o premisă sigură a cercetării obiective și complete a probelor, o condiție sine qua non a aflării adevărului, a apărării drepturilor și intereselor legale ale acuzatului, creând condiții necesare emiterii unei sentințe legale și temeinice.

42. Așa fiind, **Curtea constată că prin instituirea unui termen înăuntrul căruia se poate ridica excepția nulității absolute în cazul neasistării de către un apărător în faza procedurii camerei preliminare, deși legea prevedea obligativitatea acestui lucru, legiuitorul goleşte de conținut însuși dreptul fundamental la apărare, asigurat prin asistarea de către un avocat numit din oficiu, în cazurile expres prevăzute de lege.** Astfel, deși nerespectarea obligației de către organul judiciar este sancționată de legiuitor cu nulitatea absolută, sancțiunea aplicabilă apare ca fiind lipsită de eficiență în condițiile instituirii unui termen (încheierea procedurii în camera preliminară) până la care se poate invoca nulitatea absolută ce decurge din nerespectarea în faza camerei preliminare a dispoziției referitoare la obligativitatea asistării de către avocat.”

Din examinarea prevederilor art. 1 pct. 34 din legea criticată reiese faptul că deși legiuitorul instituie, la art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală,

sanctiunea nulității absolute în cazuri anume prevăzute de lege, limitează momentul până la care această neregularitate poate fi invocată, contrar regimului juridic al acesteia statuat și în jurisprudența Curții Constituționale mai sus-menționate.

Având în vedere natura și gravitatea vătămării pe care legiuitorul o prezumă în ipoteza nulității absolute, invocarea neregularității trebuie permisă în orice stare a procesului penal. Or, a institui un sistem de invocare a încălcării ce rezultă din nerespectarea dispozițiilor art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală diferențiat, în funcție de momentul în care aceasta a intervenit, nu ține seama de specificul nulității absolute și nesocotește dreptul fundamental la apărare, fiind totodată în contradicție cu viziunea în materie a instanței de contencios constituțional.

V. Încălcarea prevederilor art. 126 alin. (3) cu privire la rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale art. 61 alin. (1) coroborat cu cele ale art. 1 alin. (4) cu privire la separația și echilibrul puterilor în stat din Constituție, ale art. 1 alin. (5) coroborat cu art. 73 alin. (1) și (3) lit. h) cu privire la securitatea raporturilor juridice

În considerentele 48-50 ale deciziei nr. 651/2018 (publicată în M. Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018), Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„48. Atunci însă când printr-o decizie a Curții Constituționale se constată neconstituționalitatea totală sau parțială a unei norme de incriminare, decizia echivalează, în privința efectelor, cu o lege de dezincriminare. Acest fapt a fost deja statuat și de către Înalta Curte de Casație și Justiție prin pronunțarea Deciziei nr. 6 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 284 din 24 aprilie 2017, cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, stabilind că "fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial pentru o persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale intră sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015, fiind dezincriminată, indiferent de data îndeplinirii actului ori a participării la luarea deciziei și indiferent de data raporturilor comerciale".

49. Curtea a reținut că decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție a avut în vedere incidența efectelor unei decizii a Curții Constituționale, cu efect dezincriminator asupra faptei, în cauzele aflate în curs de judecată pe rolul instanțelor judecătorești. Însă, având în vedere efectele acestei tipologii de acte jurisdicționale asupra dreptului substanțial penal, o astfel de decizie a Curții Constituționale trebuie să determine consecințe asupra situației juridice a oricărei persoane care intră sub incidența sa, indiferent de stadiul în care se află procesul penal, deci inclusiv în faza executării hotărârii judecătorești definitive de condamnare sau a hotărârii prin care s-a aplicat o măsură educativă.

Producerea unor atare efecte nu este incompatibilă cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora deciziile Curții Constituționale au putere numai pentru viitor (ex nunc), întrucât producerea consecințelor pentru trecut nu derivă din aplicarea deciziei Curții, ci din asimilarea efectelor juridice ale actului de jurisdicție constituțională cu cele ale unei legi de dezincriminare.

*50. Deciziile instanței constituționale, prin caracterul lor general obligatoriu, creează cadrul necesar aplicării art. 4 din Codul penal privind dezincriminarea, atât pentru cauzele în curs, cât și pentru cele definitiv soluționate, întrucât ele au aptitudinea de a scoate din vigoare o normă de incriminare. Or, în măsura în care art. 4 din Codul penal prevede expres retroactivitatea legii de dezincriminare, toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la faptele dezincriminate încetând prin intrarea în vigoare a legii noi, rezultă că și **decizia Curții Constituționale, asimilată ca efecte juridice legii de dezincriminare, trebuie să producă aceleași consecințe, deci să poată constitui temei pentru formularea unei cereri întemeiate pe art. 595 din Codul de procedură penală.***”

În raport de aceste considerente, unicul act jurisdicțional care produce efectele unei legi penale de dezincriminare este decizia Curții Constituționale *in genere* prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare.

Rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție este prevăzut de dispozițiile art. 126 alin. (3) din Constituție, anume acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

Prin mecanismul instituit de recursul în interesul legii și dezlegarea unei chestiuni de drept, instanța supremă asigură interpretarea unitară a normelor care reglementează desfășurarea procesului penal, garantând astfel un proces echitabil pentru persoanele acuzate de săvârșirea unei infracțiuni.

Totodată, prin aceleași mecanisme, Înalta Curte de Casație și Justiție înlătură interpretările divergente apărute în practica judiciară cu privire la dreptul penal substanțial și nu numai, permițând astfel o interpretare și aplicare unitare și previzibile a normelor de incriminare.

Prin urmare, **deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unui recurs în interesul legii sau în dezlegarea unei chestiuni de drept nu au ca efect dezincriminarea unei fapte penale și nici nu dobândesc caracter de lege, acestea, potrivit art. 474 alin. (4) și art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală, fiind obligatorii pentru instanțele de judecată.**

Relevant sub acest aspect este paragraful 24 din Decizia nr. 838/2009, (publicată în M. Of. nr. 461 din 3 iulie 2009), prin care Curtea Constituțională a statuat că, **în exercitarea atribuției prevăzute de art. 126 alin. (3) din Constituție, Înalta Curte de Casație și Justiție are obligația de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, cu respectarea principiului fundamental al separației și echilibrului puterilor, consacrat de art.**

1 alin. (4) din Constituția României. Înalta Curte de Casație și Justiție nu are competența constituțională să instituie, să modifice sau să abroge norme juridice cu putere de lege ori să efectueze controlul de constituționalitate al acestora. Așadar, competența Înaltei Curți de Casație și Justiție privind soluționarea recursului în interesul legii este dublu circumstanțiată - numai cu privire la "interpretarea și aplicarea unitară a legii" și numai cu privire la realizarea acestor operațiuni de către "celelalte instanțe judecătorești". Curtea Constituțională decide asupra constituționalității legilor, în timp ce Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul recursului în interesul legii, decide asupra modului de interpretare și aplicare a conținutului normelor juridice. Pe de altă parte, prin efectele produse, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, inclusiv pentru legiuitor, în timp ce deciziile pronunțate pe calea recursului în interesul legii se adresează judecătorului de la instanțele judecătorești (Decizia nr. 206 din 29 aprilie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 414⁵ alin. 4 din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 13 iunie 2013).

În aceste coordonate, soluția legislativă prevăzută la art. I pct. 62 referitoare la introducerea alin. (1¹) lit. b) la art. 595 din Codul de procedură penală care prevede, în esență, că reprezintă un caz de înlăturare sau modificare a pedepsei/măsurii educative pronunțarea unei decizii de admitere de către Înalta Curte de Casație și Justiție în dezlegarea unei chestiuni de drept sau în soluționarea unui recurs în interesul legii prin care se constată că o faptă determinată nu mai întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni sau forma de vinovăție cerută de lege pentru existența infracțiunii, înfrânge rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție instituit de dispozițiile art. 126 alin. (3) din Constituție, precum și principiul separației și echilibrului puterilor în stat, prevăzut de prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) coroborate cu cele ale art. 61 alin. (1), în condițiile în care prevederile criticate transformă, în mod nepermis, Înalta Curte de Casație și Justiție din instanță, ale cărei decizii pronunțate în mecanismele de unificare a jurisprudenței au rolul de interpretare și aplicare unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, în legiuitor, atunci când deciziile de admitere pronunțate în mecanismele de unificare a jurisprudenței vizează că o faptă determinată nu mai întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni sau forma de vinovăție cerută de lege pentru existența infracțiunii.

De altfel, completarea astfel propusă la art. I pct. 62 excedează considerentelor deciziei nr. 651/2018 (pe care urmărește să le transpusă în dreptul pozitiv) prin care s-a constatat neconstituționalitatea soluției legislative cuprinse în art. 595 alin. (1) din Codul de procedură penală, care nu prevede și decizia Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare ca un caz de înlăturare sau modificare a pedepsei/măsurii educative, precum și a soluției legislative cuprinse în art. 4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată

neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare, câtă vreme, pe de o parte, analiza instanței de contencios constituțional nu poartă și asupra mecanismelor juridice (recurs în interesul legii sau dezlegarea unei chestiuni de drept) ce au ca scop unificarea practicii judiciare, iar pe de altă parte, natura juridică a deciziilor de admitere pronunțate Curtea Constituțională și de Înalta Curte de Casație și Justiție este fundamental diferită, astfel cum s-a arătat în precedent.

Este de necontestat că Parlamentul este organul îndrituit să stabilească politica penală a statului, potrivit art. 61 alin. (1) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării, având o marjă largă de apreciere în acest demers. Însă, competența exclusivă a Parlamentului în reglementarea măsurilor ce țin de politica penală a statului nu este absolută, ceea ce presupune că soluțiile legislative adoptate pot fi supuse controlului de constituționalitate al Curții Constituționale. Astfel, aspecte legate de aplicarea legii penale în timp ori de înlăturare sau modificare a pedepsei țin, într-adevăr, de marja de apreciere a legiuitorului, însă aceasta este condiționată de respectarea principiilor, valorilor și exigențelor constituționale, conform art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, potrivit căruia respectarea Constituției este obligatorie.

În conformitate cu prevederile art. 73 alin. (1) și (3) lit. h) din Legea fundamentală, reglementarea prin lege organică a infracțiunilor, pedepselor și a regimului executării acestora reprezintă apanajul Parlamentului, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării, astfel că nu se poate concepe ca această atribuție de legiferare să fie conferită, în cazul prevăzut de prevederile art. I pct. 62 din legea criticată, în sarcina Înaltei Curți de Casație și Justiție în exercitarea rolului constituțional al acesteia de asigurare a interpretării și aplicării unitare a legii de către celelalte instanțe judecătorești, cu efecte directe în ce privește regimul pedepselor în cazul unor cauze soluționate definitiv.

Într-adevăr, o decizie, fie ea și de admitere, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a jurisprudenței nu poate avea, în nicio împrejurare, caracterul unei legi organice.

Cât privește efectul încetării executării pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, respectiv al încetării consecințelor penale ale hotărârilor judecătorești, pronunțate în baza legii vechi (în speță, în baza legii care nu a fost interpretată printr-o decizie dată în dezlegarea unei chestiuni de drept sau în soluționarea unui recurs în interesul legii) instituit prin dispoziția criticată încalcă principiul autorității de lucru judecat, ca efect principal al oricărei hotărâri judecătorești, precum și principiul securității raporturilor juridice consacrat de prevederile art. 1 alin. (3) din Constituție, în ceea ce privește hotărârile judecătorești definitive.

În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE:

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra neconstituționalității *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (PL-x 246/2023)*, privind:

1. neconstituționalitatea *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (PL-x 246/2023)* privind art. I pct. 17 (art. 139¹ din Codul de procedură penală) în raport de prevederile constituționale ale art. 147 alin. (4) sub aspectul caracterului obligatoriu al deciziilor instanței de contencios constituțional, ale art. 1 alin. (3) referitor la principiul statului de drept, precum și ale art. 1 alin. (5) cu privire la principiul legalității;

2. neconstituționalitatea art. I pct. 1 [art. 9 alin. (5) din Codul de procedură penală], art. I pct. 19 (art. 145¹ din Codul de procedură penală), art. II, în raport de prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5), sub aspectul exigențelor privind calitatea legii;

3. neconstituționalitatea art. I pct. 38 [art. 345 alin. (1¹) din Codul de procedură penală] în raport de prevederile constituționale ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare și ale art. 21 privind dreptul la un proces echitabil

4. neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 34 [art. 281 alin. (4) din Codul de procedură penală] în raport de prevederile constituționale ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, ale art. 1 alin. (3) referitoare la garantarea drepturilor și libertăților fundamentale, cele ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor;

5. neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 62 [art. 595 alin. (1¹) lit. b)] din Codul de procedură penală în raport de prevederile constituționale ale art. 126 alin. (3), art. 61 alin. (1), art. 1 alin. (4), art. 1 alin. (3) și alin. (5).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

Președinte
Judecător Corina-Alina Corbu

Prim magistrat asistent delegat
Aneta Ionescu